

САНХҮҮГИЙН НЭГТГЭСЭН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Орхон сумын 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

Аудитын код: БУА-2024/11/НА-СТА-ТТЗ

Цахим хуудас: www.audit.mn Булган аймаг 2024 он	Дарга, тэргүүлэх аудитор: Б.Эрдэнэ Утас: 70342580 Цахим хаяг: erdeneb@audit.gov.mn Аудитын менежер: Ж.Энхцоодол Утас: 70342716 Цахим хаяг: enkhtsoodolj@audit.gov.mn Аудитор: Д.Даариймаа Утас: 70342495 Цахим хаяг: daariimaado@audit.gov.mn
--	--

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

1.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ

БУЛГАН АЙМГИЙН ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

Анхдагчдын өргөн чөлөө 1-120,
Жаргалант баг, Булган сум, Булган аймаг, 63082
Утас/Факс: 7034-2580
E-mail: bulgan@audit.gov.mn

2024.03.25 № 342

танай _____ ны № _____ т

ОРХОН СУМЫН ЗАСАГ ДАРГА
Н.АМАРТҮВШИН ТАНАА

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.2-д заасны дагуу Орхон сумын 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх нэгтгэсэн санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Орхон сумын 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Тайлант онд анх батлагдсан төсвийг 361.7 сая төгрөгөөр нэмэгдүүлж 2257.6 сая төгрөг болгож тодотгосон байна. Гүйцэтгэлээр орон нутгийн төсвөөс 1283.6, орон нутгийн хөгжлийн сангийн санхүүжилт 299.7, үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос 114.9 сая төгрөгөөр санхүүжсэн байна.

Төсвийн нийт зардлын гүйцэтгэл 1527.5 сая төгрөг буюу 67.6 хувьтай байгаа нь үндсэн үйл ажиллагаа зардлын төсвийг 160.0 сая, эргэж төлөгдөх зээл 201.7 сая, хөрөнгийн зардлыг 368.4 сая төгрөгөөр тус тус дутуу зарцуулсантай холбоотой байна.

Аудитын гол асуудал

Бидний мэргэжлийн шийдлийн дагуу аудитын аудитын гол асуудлууд гэж тайлант үеийн санхүүгийн тайлангийн аудитад хамгийн их нөлөөтэй асуудлуудыг үздэг. Санхүүгийн тайланд хийсэн аудитынхаа хүрээнд эдгээр асуудлуудыг нэгтгэсэн байдлаар авч үзсэн ба дүгнэлтээ гаргахдаа эдгээр асуудлуудад тус бүрчлэн дүгнэлт гаргаагүй болно.

006020791

Орхон сумын Засаг дарга нь аймгийн Засаг даргатай хамтран ажиллах гэрээг байгуулж 2022 онд гүйцэтгэлийн биелэлт 85.6 хувиар дүгнэжээ.

Бусад асуудлын хэсэг

Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч нь орон нутгийн төсөвт төвлөрүүлэх орлогыг 790.0 сая төгрөгөөр төлөвлөж гүйцэтгэлээр 652.3 сая буюу 137.7 сая төгрөгөөр дутуу төвлөрүүлсэн. Үүнээс хувь хүний орлогын албан татвар, хөрөнгийн орлого, улсын тэмдэгтийн хураамжийн орлого төлөвлөгөөнөөс давсан ба бусад орлого 12.8-71.7 хувиар тус тус тасарсан байна.

2023 онд шилэн дансанд 181 мэдээлэл тайлагнахаас шилэн дансны нэгдсэн системд 4 мэдээллийг хугацаа хоцроож мэдээлсэн байна.

Санхүүгийн тайланд өгсөн бидний дүгнэлт бусад мэдээллийг хамраагүй ба үүнд ямар нэг төрлийн баталгаажуулах дүгнэлт гаргаагүй болно.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА,
ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Б.ЭРДЭНЭ

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН НЭГТГЭСЭН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн байдлын тайлан

Код	Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	976,627,372.4	967,103,674.4
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	469,399,554.7	559,984,802.9
31200	Банкинд байгаа бэлэн мөнгө	469,399,554.7	559,984,802.9
31210	Төгрөг	469,399,554.7	559,984,802.9
31211	Төрийн сангийн харилцах	469,399,554.7	559,968,002.9
31213	Арилжааны банк дахь харилцах	0.0	16,800.0
33	АВЛАГА	345,561,208.1	243,176,461.8
33500	Бусад авлага	345,043,135.1	243,176,461.8
33510	Байгууллагаас авах авлага	1,812,000.0	1,812,000.0
33520	Хувь хүмүүсээс авах авлага	343,231,135.1	241,364,461.8
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	34,844,133.7	37,119,933.7
35100	Түүхий эд материал	15,733,883.7	15,733,883.7
35110	Тусгай зориулалттай материал	15,733,883.7	15,733,883.7
35400	Хангамжийн материал	19,110,250.0	21,386,050.0
35440	Түлш, шатах тослох материал	3,274,000.0	3,879,800.0
35470	Бусад хангамжийн материал	15,836,250.0	17,506,250.0
360	БУСАД ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГӨ	126,822,476.0	126,822,476.0
36800	Бусад эргэлтийн хөрөнгө /ТӨҮГ/+Бусад	126,822,476.0	126,822,476.0
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	1,813,138,285.6	3,251,295,820.3
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	1,813,138,285.6	3,251,295,820.3
39200	Биет хөрөнгө	1,573,900,685.6	1,525,991,943.6
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	1,547,958,310.8	1,547,958,310.8
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	-353,538,269.4	-431,629,171.3
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	273,099,685.0	334,556,018.0
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	-165,203,231.2	-202,323,954.8
39205	Машин тоног төхөөрөмж(компьютер)	181,442,241.7	208,899,951.7
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	-55,454,350.8	-91,652,819.4
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	64,285,060.7	74,272,156.0
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	-38,448,478.0	-58,543,127.8
39213	Түүх соёл, музейн дурсгалт зүйлс	1,921,960.0	1,921,960.0
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	164,869,582.8	220,639,582.8
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	-47,031,826.1	-78,106,962.6
39300	Биет бус хөрөнгө	239,237,600.0	1,725,303,876.6
39301	Програм хангамж	1,745,000.0	4,245,000.0
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	-1,745,000.0	-2,078,333.4
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	239,237,600.0	1,723,137,210.0
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	2,789,765,658.0	4,218,399,494.6
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	2,789,479,970.9	4,218,399,494.6
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	2,789,479,970.9	4,218,399,494.6
51100	Засгийн газрын оруулсан капитал	490,242,687.7	490,242,687.7
511002	Орон нутгийн төсвийн оруулсан хөрөнгө	490,242,687.7	490,242,687.7
51200	Хуримтлагдсан үр дүн	1,779,738,741.5	3,208,658,265.2
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	2,574,532,167.0	1,779,483,941.5
51220	Тайлант үеийн үр дүн	-794,793,425.5	1,429,174,323.7
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	519,498,541.8	519,498,541.8
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	2,789,765,658.0	4,218,399,494.6

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн үр дүнгийн тайлан

Код	Үзүүлэлт	ӨМНӨХ ОН	ТАЙЛАНТ ОН
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	1,735,134,141.2	3,171,140,141.7
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	386,241,468.3	615,957,971.0
110	Орлогын албан татвар	155,827,196.8	201,969,678.9
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар	155,827,196.8	201,969,678.9
110001	Цалин, хөдөлмөрийн хөлс, шагнал, урамшуулал болон тэдгээртэй адилтгах хөдөлмөр эрх	99,791,846.5	137,626,767.5
110002	Үйл ажиллагааны орлого	40,657,972.0	29,649,464.1
110003	Хөрөнгийн орлого	11,283,589.2	30,982,043.6
110008	Шууд бус орлого	4,093,789.1	3,711,403.7
113	Хөрөнгийн албан татвар	107,684,896.8	108,391,074.5
113001	Үл хөдлөх эд хөрөнгийн албан татвар	9,900,308.8	8,285,774.5
113002	Бууны албан татвар	1,688,000.0	1,762,500.0
113004	Малд ногдуулах албан татвар	96,096,588.0	98,342,800.0
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	122,729,374.8	305,597,217.6
1180	Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	13,174,980.8	48,702,756.6
118001	Улсын тэмдэгтийн хураамж	5,895,464.0	6,197,281.3
118006	Түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигласны төлбөр	3,088,292.0	34,931,660.0
118009	Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	4,191,224.8	7,573,815.3
1181	Газрын төлбөр	73,950,039.0	229,017,165.0
118101	Газрын төлбөр	73,950,039.0	229,017,165.0
1182	Байгалийн нөөц ашигласны төлбөр	35,604,355.0	27,877,296.0
118201	Ойн нөөц ашигласны төлбөр	32,444,355.0	25,095,288.0
118202	Ан амьтны нөөц ашигласны төлбөр	506,000.0	452,008.0
118203	Ус, рашааны нөөц ашигласны төлбөр	2,654,000.0	2,330,000.0
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	411,857,376.9	1,687,353,428.7
120	Нийтлэг татварын бус орлого	411,857,376.9	1,687,353,428.7
120003	Торгуулийн орлого	46,372,500.0	36,397,800.0
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	36,835,930.9	1,508,648,855.7
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	32,220,930.9	13,184,245.7
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	0.0	9,600,000.0
1200045	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого	4,615,000.0	1,485,864,610.0
120009	Бусад орлого	8,145,471.0	3,005,440.0
120017	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого - Үндсэн хөрөнгө	320,503,475.0	130,826,333.0
120018	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого - Бараа материал	0.0	8,475,000.0
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	937,035,296.0	867,828,742.0
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	218,469,096.0	19,981,442.0
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	211,121,476.0	18,574,880.0
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	4,720,620.0	1,406,562.0
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	718,566,200.0	847,847,300.0
132006	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт / аймгаас авсан санхүүгийн дэмжлэг/	472,415,400.0	548,068,100.0
132007	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	246,150,800.0	299,779,200.0
II	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	1,018,016,876.6	1,375,638,477.9
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,018,016,876.6	1,375,638,477.9

210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,003,206,573.6	1,364,731,716.9
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	330,513,785.0	512,630,255.3
210101	Үндсэн цалин	268,169,058.0	311,787,396.5
210102	Нэмэгдэл	50,818,585.0	140,976,299.5
210104	Урамшуулал	3,470,963.0	43,208,939.0
210105	Гэрээт ажлын хөлс	8,055,179.0	16,657,620.3
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	40,826,534.9	63,045,642.2
210201	Тэтгэврийн даатгал	28,414,978.2	43,573,572.6
210202	Тэтгэмжийн даатгал	3,354,558.1	5,021,871.6
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	2,637,349.9	4,205,473.0
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	583,604.5	928,561.3
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	5,836,044.2	9,316,163.8
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	244,746,115.0	131,685,783.2
210301	Гэрэл, цахилгаан	13,984,453.0	7,249,369.4
210302	Түлш, халаалт	230,511,662.0	124,436,413.9
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	45,358,549.0	43,716,588.0
210401	Бичиг хэрэг	2,611,200.0	4,848,100.0
210402	Тээвэр, шатахуун	38,240,139.0	32,984,888.0
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	3,008,200.0	2,979,650.0
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	1,091,010.0	2,581,450.0
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	408,000.0	322,500.0
2105	Нормативт зардал	3,671,100.0	320,000.0
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	3,671,100.0	320,000.0
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	79,430,090.0	17,366,175.0
210604	Урсгал засвар	79,430,090.0	17,366,175.0
2107	Томилолт, зочны зардал	5,314,176.8	9,882,500.0
210702	Дотоод албан томилолт	5,314,176.8	9,882,500.0
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	4,625,030.0	636,306.0
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	2,659,000.0	60,000.0
210803	Даатгалын үйлчилгээ	207,300.0	207,300.0
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	307,730.0	236,506.0
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	88,000.0	99,500.0
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	0.0	33,000.0
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	248,721,192.9	585,448,467.1
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	77,548,095.0	369,410,378.8
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	10,170,000.0	8,934,480.0
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	161,003,097.9	207,103,608.3
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	14,810,303.0	10,906,761.0
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	13,315,500.0	9,723,700.0
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	0.0	8,368,700.0
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	600,000.0	1,355,000.0
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	1,494,803.0	1,183,061.0
213405	Нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг	1,494,803.0	1,183,061.0
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (III)=(I)-(II)	717,117,264.5	1,795,501,663.7
V	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	1,511,910,690.0	366,327,340.0

2.3 Аудит хийсэн нэгтгэсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн
1	2021 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	864,346,438.6	1,209,140,327.0	1,484,567,776.9	3,558,054,542.5
2	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	-550,569,351.0	-689,641,785.2	1,089,964,390.1	-150,246,746.1
3	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	313,777,087.7	519,498,541.8	2,574,532,167.0	3,407,807,796.4
5	Үндсэн хөрөнгийн өсөлт бууралт	176,465,600.0	0.0	0.0	176,465,600.0
9	Тайлант үеийн үр дүн	0.0	0.0	-794,793,425.5	-794,793,425.5
10	2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	490,242,687.7	519,498,541.8	1,779,738,741.5	2,789,479,970.9
11	2023 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	490,242,687.7	519,498,541.8	1,779,738,741.5	2,789,479,970.9
12	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	0.0	0.0	-254,800.0	-254,800.0
13	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	490,242,687.7	519,498,541.8	1,779,483,941.5	2,789,225,170.9
19	Тайлант үеийн үр дүн	0.0	0.0	1,429,174,323.7	1,429,174,323.7
20	2023 оны 12-р сарын 31-наарх үлдэгдэл	490,242,687.7	519,498,541.8	3,208,658,265.2	4,218,399,494.6

2.4 Аудит хийсэн нэгтгэсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

Код	Үзүүлэлт	ӨМНӨХ ОН	ТАЙЛАНТ ОН
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (I)	1,457,200,994.7	1,647,740,871.9
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	386,241,468.3	615,957,971.0
110	Орлогын албан татвар	155,827,196.8	201,969,678.9
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар	155,827,196.8	201,969,678.9
110001	Цалин, хөдөлмөрийн хөлс, шагнал, урамшуулал болон тэдгээртэй адилтгах хөдөлмөр эрх	99,791,846.5	137,626,767.5
110002	Үйл ажиллагааны орлого	40,657,972.0	29,649,464.1
110003	Хөрөнгийн орлого	11,283,589.2	30,982,043.6
110008	Шууд бус орлого	4,093,789.1	3,711,403.7
113	Хөрөнгийн албан татвар	107,684,896.8	108,391,074.5
113001	Үл хөдлөх эд хөрөнгийн албан татвар	9,900,308.8	8,285,774.5
113002	Бууны албан татвар	1,688,000.0	1,762,500.0
113004	Малд ногдуулах албан татвар	96,096,588.0	98,342,800.0
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	122,729,374.8	305,597,217.6
1180	Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	13,174,980.8	48,702,756.6
118001	Улсын тэмдэгтийн хураамж	5,895,464.0	6,197,281.3
118006	Түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигласны төлбөр	3,088,292.0	34,931,660.0
118009	Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	4,191,224.8	7,573,815.3
1181	Газрын төлбөр	73,950,039.0	229,017,165.0
118101	Газрын төлбөр	73,950,039.0	229,017,165.0
1182	Байгалийн нөөц ашигласны төлбөр	35,604,355.0	27,877,296.0
118201	Ойн нөөц ашигласны төлбөр	32,444,355.0	25,095,288.0
118202	Ан амьтны нөөц ашигласны төлбөр	506,000.0	452,008.0
118203	Ус, рашааны нөөц ашигласны төлбөр	2,654,000.0	2,330,000.0
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	133,924,230.4	163,954,159.0
120	Нийтлэг татварын бус орлого	133,924,230.4	163,954,159.0
120003	Торгуулийн орлого	46,372,500.0	36,397,800.0
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	79,406,259.4	124,550,919.0
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	79,406,259.4	114,950,919.0
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	0.0	9,600,000.0
120009	Бусад орлого	8,145,471.0	3,005,440.0
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	937,035,296.0	867,828,742.0
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	218,469,096.0	19,981,442.0
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	211,121,476.0	18,574,880.0
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	4,720,620.0	1,406,562.0
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	718,566,200.0	847,847,300.0
132006	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт / аймгаас авсан санхүүгийн дэмжлэг/	472,415,400.0	548,068,100.0
132007	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	246,150,800.0	299,779,200.0
II	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	977,433,092.7	1,175,850,383.7
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	977,433,092.7	1,175,850,383.7
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	939,697,305.6	1,165,298,622.7

2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	330,608,180.3	512,397,869.1
210101	Үндсэн цалин	251,226,718.8	312,866,442.5
210102	Нэмэгдэл	59,036,221.6	141,760,721.3
210104	Урамшуулал	20,345,240.0	41,113,084.9
210105	Гэрээт ажлын хөлс	0.0	16,657,620.3
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	41,720,680.5	63,045,642.6
210201	Тэтгэврийн даатгал	28,890,915.1	43,573,572.6
210202	Тэтгэмжийн даатгал	3,412,237.8	5,126,302.6
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	2,682,456.8	4,101,042.0
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	612,351.4	928,561.3
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	6,122,719.5	9,316,164.2
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	244,588,775.0	131,685,783.2
210301	Гэрэл, цахилгаан	13,984,453.0	7,249,369.4
210302	Түлш, халаалт	230,354,322.0	124,436,413.9
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	37,135,248.0	41,810,688.0
210401	Бичиг хэрэг	2,611,200.0	4,361,300.0
210402	Тээвэр, шатахуун	26,540,578.0	28,604,238.0
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	2,978,200.0	3,133,650.0
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	4,505,270.0	4,387,500.0
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	500,000.0	1,324,000.0
2105	Нормативт зардал	3,671,100.0	600,500.0
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	3,671,100.0	600,500.0
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	49,919,090.0	17,366,175.0
210604	Урсгал засвар	49,919,090.0	17,366,175.0
2107	Томилолт, зочны зардал	5,214,176.8	9,882,500.0
210702	Дотоод албан томилолт	5,214,176.8	9,882,500.0
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	4,625,030.0	17,449,306.0
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	2,659,000.0	16,840,000.0
210803	Даатгалын үйлчилгээ	207,300.0	207,300.0
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	307,730.0	236,506.0
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	88,000.0	99,500.0
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	0.0	66,000.0
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	222,215,025.0	371,060,158.8
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	211,945,025.0	361,899,678.8
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	10,270,000.0	9,160,480.0
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	37,735,787.1	10,551,761.0
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	13,315,500.0	9,368,700.0
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	0.0	8,368,700.0
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	600,000.0	1,000,000.0
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	1,494,803.0	1,183,061.0
213405	Нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг	1,494,803.0	1,183,061.0
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(I)-(II)	479,767,902.0	471,890,488.2
V	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (V)	339,041,370.0	380,365,540.0
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	339,041,370.0	380,365,540.0
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	339,041,370.0	380,365,540.0
223001	Бусад хөрөнгө	299,009,970.0	351,467,340.0
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	40,031,400.0	28,898,200.0

VI	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VI)=(IV)-(V)	-339,041,370.0	-380,365,540.0
VII	САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭНИЙ ДҮН	-120,625,287.0	-939,700.0
23	ЭРГЭЖ ТӨЛӨГДӨХ ТӨЛБӨРИЙГ ХАССАН ЦЭВЭР ЗЭЭЛ	120,625,287.0	939,700.0
230001	Эргэж төлөгдөх зээл	120,625,287.0	939,700.0
VIII	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VIII)=(III)+(VI)+(VII)	20,101,245.0	90,585,248.2
101	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	449,298,309.7	469,399,554.7
20	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	469,399,554.7	559,984,802.9
100	Тохируулгын орлого, зарлагын зөрүү	0.00	0.00

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Код	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан	Гүйцэтгэл зөрүү
II	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	2,257,650,500.0	1,527,590,981.7	20,125,000.0
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,328,836,000.0	1,168,887,481.7	22,525,000.0
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,319,267,300.0	1,159,518,781.7	22,525,000.0
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	529,683,700.0	512,397,869.1	0.0
210101	Үндсэн цалин	356,214,900.0	312,866,442.5	-2,862,990.0
210102	Нэмэгдэл	123,822,000.0	141,760,721.3	0.0
210104	Урамшуулал	21,211,000.0	41,113,084.9	2,862,990.0
210105	Гэрээт ажлын хөлс	28,435,800.0	16,657,620.3	0.0
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	66,210,300.0	63,045,642.6	0.0
210201	Тэтгэврийн даатгал	45,023,000.0	43,573,572.6	0.0
210202	Тэтгэмжийн даатгал	5,296,800.0	5,126,302.6	0.0
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	4,237,500.0	4,101,042.0	0.0
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	1,059,400.0	928,561.3	0.0
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	10,593,600.0	9,316,164.2	0.0
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	373,520,800.0	330,595,410.5	0.0
210301	Гэрэл, цахилгаан	30,500,000.0	18,250,452.6	0.0
210302	Түлш, халаалт	342,220,800.0	311,844,957.9	0.0
210303	Цэвэр, бохир ус	800,000.0	500,000.0	0.0
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	47,689,000.0	41,066,308.0	0.0
210401	Бичиг хэрэг	4,875,000.0	4,361,300.0	0.0
210402	Тээвэр, шатахуун	30,724,000.0	28,539,358.0	0.0
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	3,900,000.0	3,133,650.0	0.0
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	6,140,000.0	3,500,000.0	0.0
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	2,050,000.0	1,532,000.0	0.0
2105	Нормативт зардал	900,000.0	600,500.0	0.0
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	900,000.0	600,500.0	0.0

2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	126,050,000.0	120,682,712.0	0.0
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	24,000,000.0	23,859,700.0	0.0
210604	Урсгал засвар	102,050,000.0	96,823,012.0	0.0
2107	Томилолт, зочны зардал	9,600,000.0	8,442,500.0	0.0
210702	Дотоод албан томилолт	9,600,000.0	8,442,500.0	0.0
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	56,913,500.0	17,449,306.0	16,780,000.0
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	55,944,200.0	16,840,000.0	0.0
210803	Даатгалын үйлчилгээ	296,300.0	207,300.0	0.0
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	420,000.0	236,506.0	0.0
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	121,000.0	99,500.0	0.0
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	132,000.0	66,000.0	0.0
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	108,700,000.0	65,238,533.5	5,745,000.0
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	98,200,000.0	56,078,053.5	0.0
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	10,500,000.0	9,160,480.0	0.0
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	9,568,700.0	9,368,700.0	0.0
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	9,568,700.0	9,368,700.0	0.0
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	8,368,700.0	8,368,700.0	0.0
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	1,200,000.0	1,000,000.0	0.0
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	723,664,500.0	355,263,800.0	0.0
223001	Бусад хөрөнгө	723,664,500.0	355,263,800.0	0.0
23	ЭРГЭЖ ТӨЛӨГДӨХ ТӨЛБӨРИЙГ ХАССАН ЦЭВЭР ЗЭЭЛ	205,150,000.0	3,439,700.0	-2,400,000.0
230001	Эргэж төлөгдөх зээл	205,150,000.0	3,439,700.0	-2,400,000.0
III	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	2,257,650,500.0	1,698,418,200.7	15,306,799.2
32	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	1,678,800,500.0	1,583,450,481.7	1,275,541,678.2
320001	Орон нутгийн төсвөөс	1,376,136,000.0	1,283,671,281.7	1,137,198,878.2
320002	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	302,664,500.0	299,779,200.0	138,342,800.0
35	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	578,850,000.0	114,967,719.0	-64,862,379.0
350001	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	212,450,000.0	114,950,919.0	83,200.0
350002	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	0.0	16,800.0	0.0
4	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	0.0	355,368,593.2	355,368,593.2
5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	0.0	526,195,812.2	526,179,012.2
6	ТӨСВИЙН БУСАД МЭДЭЭЛЛИЙН АНГИЛАЛ	52	56	56
61	БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО	2	2	2
610001	Төсвийн байгууллага	2	2	2
62	АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО	25	27	27
620001	Удирдах ажилтан	9	9	9
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	12	12	12

620003	Үйлчлэх ажилтан	4	6	6
65	ОРОН ТООНЫ МЭДЭЭЛЭЛ	25	27	27
650001	Төрийн захиргааны албан хаагч (ТЗ)	10	10	10
650009	Төрийн үйлчилгээний бусад албан хаагч (ТҮ)	7	9	9
650011	Улс төрийн албан хаагч (УТ)	8	8	8

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Код	Үзүүлэлт	ТЗ цэвэр дүн
II	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	23,777,902.0
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	23,777,902.0
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	22,594,841.0
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	952,380.0
210402	Тээвэр, шатахуун	64,880.0
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	887,500.0
2107	Томилолт, зочны зардал	1,440,000.0
210702	Дотоод албан томилолт	1,440,000.0
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	20,202,461.0
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	20,202,461.0
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	1,183,061.0
2133	Олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	1,183,061.0
213405	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг	1,183,061.0
I	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	23,777,902.0
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	23,777,902.0
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	22,371,340.0
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	1,406,562.0

5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар нийт 153.3 сая төгрөгийн зөрчил¹ илэрснээс, 153.3 сая төгрөгийн зөвлөмж өгсөн.

5.3 Зөвлөмж

Цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлын дарааллаар эрэмбэлэн харуулав. Үүнд:

1. Орлоготой холбоотой асуудал

Илрүүлэлт: Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч нь орон нутгийн төсөвт төвлөрүүлэх орлогыг 153.3 сая төгрөгөөр дутуу төвлөрүүлсэн. Үүнээс хувь хүний орлогын албан татвар, хөрөнгийн орлого, улсын тэмдэгтийн хураамжийн орлого төлөвлөгөөнөөс давсан ба бусад орлого 12.8-71.7 хувиар тус тус тасарсан байна.

Өгсөн зөвлөмж: Орон нутгийн орлогыг төлөвлөхдөө тооцоо судалгаанд үндэслэн бүрэн төлөвлөж, биелэлтийг хангаж байх.

Дээрх зөвлөмжийн биелэлтийг төрийн аудитын байгууллагад 2024 оны 06 дугаар сарын 10 -ны өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

¹ Хүчин төгөлдөр үйлчилж буй хууль тогтоомжид харшлах байгууллага, түүний удирдлага, байгууллагад ажилладаг бусад хувь хүний санаатай болон санамсаргүй үйлдэл, эс үйлдэл.

6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

Байгууллагын нэр	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		/сая төгрөгөөр/				Зөвлөмж	
							Үүнээс					
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Орхон сумын ЗДТГ	11	1554.8	2	1494.0	9	60.8	5	1527.7	6	27.1	1	14.5
Орхон сумын ИТХ	2	21.1			2	21.1			2	21.1		
Орхон сумын Соёлын төв	1	0.6			1	0.6			1	0.6		
ТТЗ	1	153.3			1	153.3			1	153.3		
Дүн	15	1729.8	2	1494.0	13	235.8	5	1527.7	11	204.9	1	14.5

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

Байгууллагын нэр	Нийт зөрчил		Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		/сая төгрөгөөр/				Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал	
							Үүнээс					
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Албан тушаалтны тоо	Тоо	Дүн
Орхон сумын ЗДТГ	6	27.1	3	7.8	2	4.7	1	14.5				
Орхон сумын ИТХ	2	21.1	1	0.6	1	20.5						
Орхон сумын Соёлын төв	1	0.3	1	0.3								
ТТЗ	1	153.3					1	153.3				
Дүн	10	201.8	5	8.7	3	25.2	2	167.8				

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

Байгууллагын нэр	Нийт зөрчил		/сая төгрөгөөр/							
			Үүнээс		Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой зөрчил										
Орхон сумын ЗДТГ									1	714.2
Орхон сумын ИТХ									1	70.5
Орхон сумын Соёлын төв									1	120.2

ТТЗ							1	0
Дүн							4	194.9
Бусад хууль тогтоомжтой холбоотой зөрчил								
Дүн								
Нийт дүн								